

מלאכת הוצאה

(Indented Mekorot are generally those that you should ideally see inside, and not straight off the daf mekorot. But I have included on the daf for use in shiur and cases of temporal urgency)

שבת ב עמוד א המשנה, רש"י,

Our מלאכה starts with the מלאכה of הוצאה.

משנה שבת דף ב עמוד א

/משנה/. יציאות השבת שתיים שהן ארבע בפנים ושתיים שהן ארבע בחוץ, כיצד: העני עומד בחוץ ובעל הבית בפנים, פשט העני את ידו לפנים ונתן לתוך ידו של בעל הבית, או שנטל מתוכה והוציא - העני חייב ובעל הבית פטור. פשט בעל הבית את ידו לחוץ ונתן לתוך ידו של עני, או שנטל מתוכה והכניס - בעל הבית חייב והעני פטור. פשט העני את ידו לפנים ונטל בעל הבית מתוכה, או שנתן לתוכה והוציא - שניהם פטורין. פשט בעל הבית את ידו לחוץ ונטל העני מתוכה, או שנתן לתוכה והכניס - שניהם פטורין.

However, הוצאה appears last in the list of מלאכות. (would it have made more sense to end with a different מלאכה?)

שבת דף עג עמוד א - המשנה

משנה מסכת שבת פרק ז משנה ב

אבות מלאכות ארבעים חסר אחת הזורע והחורש והקוצר והמעמר הדש והזורה הבורר הטוחן והמרקד והלש והאופה הגוזז את הצמר המלבנו והמנפצו והצובעו והטווה והמיסך והעושה שתי בתי נירין והאורג שני חוטין והפוצע ב' חוטין הקושר והמתיר והתופר שתי תפירות הקורע ע"מ לתפור שתי תפירות הצד צבי השוחטו והמפשיטו המולחו והמעבד את עורו והמוחקו והמחתכו הכותב שתי אותיות והמוחק על מנת לכתוב שתי אותיות הבונה והסותר המכבה והמבעיר המכה בפטיש המוציא מרשות לרשות הרי אלו אבות מלאכות ארבעים חסר אחת:

(ספר יראים סימן רעד [דפוס ישן - קב]...המכבה והמבעיר המוציא מרשות לרשות המכה בפטיש.)

תוספות שבת ב עמוד א ד"ה יציאות השבת שתיים שהן ארבע

תוספות מסכת שבת דף ב עמוד א

יציאות השבת שתיים שהן ארבע - הקשה ריב"א דדיני הוצאות שבת היה לו לשנות גבי אבות מלאכות אחר פרק כלל גדול לקמן (דף עג). דהתם קתני אבות מלאכות מ' חסר אחת וקתני הוצאה לבסוף והוה ליה להתחיל כסדר בדברים דמיירי בע"ש מבעוד יום כגון לא יצא החייט במחטו סמוך לחשיכה אין שורין דיו וסמנין ואין צולין בשר ואח"כ במה מדליקין וכירה ובמה טומנין שהם דברים הנוהגים עם חשיכה ואח"כ במה בהמה ובמה אשה יוצאה דברים הנוהגים בשבת עצמו ושוב אבות מלאכות של שבת ודרך התנא לשנות כסדר זה כמו שמצינו בפסחים דמתחיל בליל י"ד ושוב בי"ד ושוב בשחיטת פסחים שהוא בין הערבים ואחר כך שונה מאכילת פסחים שהוא בלילה וכן ביומא מתחיל בז' ימי' קוד' יה"כ ואח"כ בעיה"כ ואח"כ ליל י"כ

ותירץ דהוצאה חביבא ליה לאקדומי משום דמשנה זו שמעינן כמה דברים הוצאה והכנסה דעני ועשיר ודבעי' עקירה והנחה ושנים שעשאוה פטורין וידו של אדם חשובה לו כד' על ד' וידו של אדם אינה לא כרה"י ולא כרה"ר

ור"ת מפרש דדבר ההוה רגיל הש"ס לשנות תחילה וכן במס' ב"ק (דף ב.). השור והבור המבעה וההבער ולא נקט כסדר הפרשה וכן מפרש רב האי גבי ד' צריכין להודות בפרק הרואה (ברכות דף נד:): דלא נקט הש"ס כסדר הפסוק

ועוד מפרש ר"ת דפתח ביציאות משום דבעי למימר לא יצא החייט במחטו אף על גב דלא שנה המלבן משום אין נותנין כלים לכובס ולא המבעיר משום במה טומנין הוצאה הוצרך לשנות טפי משום דמלאכה גרועה היא כמו שאפרש.

פירוש המשנה לרמב"ם מסכת שבת פרק א משנה א ומה שהצריכו להתחיל בדיני הוצאה מרשות לרשות ואף על פי שהיא מנויה בסוף אבות מלאכות כלמר המוציא מרשות לרשות, לפי שמלאכה זו מצויה הרבה ובה נכשלים על הרוב, מפני שאינה צריכה כלים, ושנית ללמדנו שהיא מלאכה ואף על פי שנראית שאינה מלאכה, לפיכך הקדימה לחזוק הענין לפי שהיא מדרשא אתיא כמו שיתבאר.

תוספות מסכת שבת דף ב עמוד א ד"ה פשט בעה"ב את ידו

תוספות מסכת שבת דף ב עמוד א

פשט בעה"ב את ידו כו' - תימה לר"י אמאי צריך למתני תרתי דעני ודבעה"ב וכן בריש שבועות דמפרש בגמרא (דף ג. ושם) שתים דעני ודבעל הבית מה שייך לקרותו שתים מה לי עני מה לי עשיר ונראה לר"י דאיצטריך לאשמעי' משום דהוצאה מלאכה גרועה היא דמה לי מוציא מרה"י לרה"ר מה לי מוציא מרה"י לרה"י ולא הוה גמרינן הוצאה דעני מבעה"ב ולא בעה"ב מעני ותדע מדאיצטריך תרי קראי בהוצאה כדנפקא לן בריש הזורק (לקמן דף צו: ושם) מויכלא העם מהביא ובספ"ק דעירובין (דף יז:): נפקא לן מקרא אחרינא דדרשינן אל יצא איש ממקומו אל יוציא והתם פירשתי והיינו משום דמלאכה גרועה היא איצטריך תרווייהו חד לעני וחד לעשיר וכן בכל תולדות דאבות מלאכות לא חיישינן שיהא במשכן אלא אבות בלבד ובתולדות דהוצאה בעי' שיהא במשכן דתנן בהזורק (דף צו.) שתי גזזטראות זו כנגד זו המושיט והזורק מזו לזו פטור היו שתיהן בדיוטא אחת הזורק פטור והמושיט חייב שכך היתה עבודת ליום ובריש הזורק (ג"ז שם:): נמי בעי הזורק ד' אמות ברה"ר מנלן ודחיק לאשכחינהו במשכן עד דמסיק כל ד"א ברה"ר הלכתא גמירי לה וכל אלו תולדה דהוצאה נינהו ולא אבות שאין אבות אלא מ' חסר אחת וגבי הכנסה נמי אמרינן בפ' במה טומנין (לקמן מט:): הם העלו קרשים מקרקע לעגלה אף אתם אל תכניסו מרה"ר לרה"י וא"ת כיון דהכנסה היתה במשכן מה צריך תו לקמן בהזורק (דף צו:): לפרושי דסברא הוא מה לי אפוקי מה לי עיולי דהזורק ד' אמות ברה"ר משמע דאי הוה משכחת לה במשכן הוה ניחא ליה אף על גב דהתם ליכא סברא וי"ל דאיצטריך סברא להכנסה דבעה"ב דלא הוה במשכן דהם העלו קרשים כו' היינו הכנסה דעני דמסתמא בקרקע היו עומדים שהוא רה"ר ואם תאמר כיון דאיכא סברא אמאי איצטריך בבמה טומנין למימר דהכנסה היתה במשכן וי"ל דתנא ליה אידי דבעי למיתני הם הורידו קרשים מעגלה ואתם אל תוציאו כו' אף על גב דהוצאה נפקא לן מקרא בהדיא איצטריך למיתני שהיתה במשכן משום דקתני ברישא בברייתא אין חייבין אלא על מלאכה שכיוצא בה היתה במשכן ואם לא היה מוצא הוצאה במשכן הייתי מחייב בכל מלאכות הדומות למלאכה גמורה אף על פי שלא היה במשכן כמו בהוצאה והא דאסמוך קרא דשבת למלאכת המשכן הוה דרשינן למילתא אחריתי.

תוספות מסכת שבת דף צו עמוד ב

הכנסה מנלן סברא הוא כו' - וא"ת מה צריך להאי סברא כיון דהוות במשכן כדאמר הם העלו קרשים לעגלה כו' דהא בסמוך משמע גבי זריקה דאם היתה במשכן הוה אתי ליה שפיר וי"ל דבזריקה נמי איכא

סברא מה לי ע"י הוצאה מה לי ע"י זריקה דאי לאו סברא לא הוה מחשבינן לה תולדה דהוצאה ואי לא הוות נמי במשכן לא הוה מחייבין עלה מסברא לפי שמלאכה גרועה היא.

חידושי הרשב"א מסכת שבת דף ב עמוד ב
אמר רב אשי תנא להכנסה נמי הוצאה קרי לה ממאי מדתנן המוציא מרשות לרשות חייב. פירוש מדקתני מרשות לרשות ולא קתני המוציא מרשות היחיד לרשות הרבים, וכדאיתא בהדיא בפרק קמא דשבועות (ה' ב') דפרכין עלה ואימא דקא מפיק מרשות היחיד לרשות הרבים, ומשני אם כן ליתני המוציא מרשות היחיד לרשות הרבים מאי מרשות לרשות דאפילו מרשות הרבים לרשות היחיד, והאי דקאמר מי לא עסקינן מדיוקא דלישנא קא דייק לה, ואיכא למידק דאם איתא דאף מוציא מרשות הרבים לרשות היחיד קאמר אמאי תני לה במתניתין והא לא תני התם אלא אבות אבל תולדות לא תני התם כלל, והכנסה תולדה דהוצאה היא כדאמרין הכא אבות מאי ניהו יציאות, ובפרק הזורק (צ"ו ב') נמי אמרינן הוצאה אב הכנסה תולדה, ותירץ רבינו תם ז"ל לפי שהוצאה מלאכה גרועה היא והוה אמינא שאין לה תולדה לפיכך הוצרך לכוללה עמה.

חידושי הרמב"ן מסכת שבת דף ב עמוד א
יציאות השבת

מתני' יציאות השבת שתיים שהן ארבע בפנים. פרש"י ז"ל בפנים לאותו העומד בפנים, ושתיים הוצאה והכנסה דבעל הבית לחיוב, שהן ארבע הוצאתו והכנסתו לפטור, וכן בחוץ שתיים שהן ארבע הוצאה והכנסה דעני לחיוב ולפטור, ופתח לפרושי דעני ברישא מהיכא דסליק, ואמר פשט העני את ידו לפנים ופירש הוצאה והכנסה דעני כסדורא דרישא, וי"מ בפנים היינו לחפץ שהוא נכנס בפנים והיינו הכנסה, ולפי שאין חיוב המלאכה אלא בהכנסה והיא היא דמתיא ליה לחטאת קרי להכנסה מלאכה דבפנים, ושתיים הכנסה דבעל הבית והכנסה דעני לחיוב, שהן ארבע בשתי הכנסות של פטור, ובחוץ שתי הוצאות לחיוב, שהן ארבע שתי הוצאות של פטור, ופירש הכנסה בתחלה מהיכא דפתח ביה, וליכא קפיידא במלתא כדמפרש בריש מס' נדרים (ג' א') וכי בעי תנא מפרש מהיכא דסליק מיניה זמנין מהיכא דפתח ביה ולא קפיד, והא דתני הכנסה והוצאה דעני בחדא ולא נקיט אורחא דרישא, כיון דפתח במילי דעני מסיים להו, ואחרים פירשו שתיים בפנים היינו הוצאה דבעה"ב לחיוב והוצאה לפטור, שהן ארבע הכנסה לחיוב והכנסה לפטור, ושתיים שהן ארבע בחוץ נמי היינו הכנסה דעני לחיוב והכנסתו לפטור, שהן ארבע הוצאתו לחיוב והוצאתו לפטור, ואין הפירוש הזה נכון, לפי שאין הפטור כדאי להוליד תולדות ואין ראוי לקרותו אב, ודאמרין בגמ' וכי תימא מהן לחיוב ומהן לפטור לאו אאבות קאי אלא ה"ק וכי תימא התם לא קתני אלא אאבות דהיינו הוצאות שתיים לחיוב ותולדותיהן (נ"א: ו) הוצאות שתיים לפטור.
ואיכא דקשיא ליה היכי מנו רבנן הוצאות בשתיים הא שם הוצאה חד הוא, כדמקשינן בגמ' בפ' ידיעות הטומאה (י"ד ב') גבי [טומאה] והא שם טומאה אחת היא, ואף על גב דאסיקנא התם דתרתני נינהו, משום טומאה דקדש וטומאה דמקדש אבל שם הוצאה ודאי אחת היא. ובתוס' רבותינו הצרפתים ז"ל אמרו לכך מנו אותם חכמים בשתיים משום דפלגיניהו רחמנא נמי בשתיים דמתרי קראי נפקא לן, חד בפרק הזורק מדכתיב ויכלא העם מהביא נמנעו להוציא מביתם למחנה לוייה שהוא רה"ר והיינו הוצאה דבעה"ב, והוצאה דעני נפקא לן במס' ערובין בפ"ק מדכתיב אל יצא איש ממקומו דאמרין התם לוקין על עירובי תחומין דבר תורה מדכתיב אל יצא איש ממקומו והוינן בה וכי לוקין על לאו שניתן לאזהרת מיתת ב"ד, לומר שזה ניתן לאזהרת מיתת ב"ד דהוצאה בכלל היה וקרינן בה אל יוציא, ואף על גב דהתם מסקינן אמר רב אשי מי כתיב אל יוציא אל יצא כתיב ואל יצא קרינן, התם ה"ק דעיקר קרא לתחומין הוא אבל הוצאה לא נפקא מכלליה, וכ"ש לרבנן דאמרי תחומין דרבנן ואל יוציא בלחוד הוא, וא"ת קראי גופייהו למה לי, צריכי סד"א הוצאה חידוש הוא שברה"י מותר לישא משא גדול ואם הוציא לרה"ר כגרוגרת חייב. משא"כ בשאר אבות מלאכות שאינן חלוקות ברשויות אלא איסורן מחמת עצמן, הואיל וחידוש הוא אין לך בה אלא חדושה בלבד והלכות עקורות הן ואין למדות זו מזו, לפיכך פירשן הכתוב לשתייהן, ומיהו הואיל ומלאכה אחת הן לא נמנית בכלל אבות מלאכות בשתיים. והביאו ראיה לדבר מדלא גמרינן לה ממשכן, דהא ודאי הוצאה היתה במשכן ולא למדה משם כמו שלמדו לל"ח מלאכות הנשארות, ואמרין נמי בפרק הזורק ממאי דבשבת קאי דלמא בחול ומשום

דשלימה לה מלאכה ומסקנא נמי גמר העברה העברה מיהכ"פ אלמא ליכא למיגמרה ממשכן אלא צריכה היתה תורה לפורטה לעצמה. ואי קשיא לך א"כ לימא ללאו יצאתה ואזהרה שמענו עונש מנין, יש להשיב לך כיון שהיתה במשכן ואשכחן דקפיד עלה רחמנא בלאו ואזהר עלה רחמנא הדרא לכלל שאר כל המלאכות שהיו במשכן, ואין דברים הללו מחוורין כל צרכן.

וי"א דלא צריכי תרי קראי להוצאה דעני ודבעה"ב כמו שכתבו התוספות, שאלו כן הוה מנין להו באבות מלאכות בתרתי ונמצאו ארבעים, אלא משום דאי כתב רחמנא חד הו"א ללאו יצתה ואין בה מיתת ב"ד לכך שנה עליו הכתוב להביאה לכלל שאר מלאכות, ודקא קשיא לך למה מנו אותן חכמים שתיים, לאו קושיא היא, דלא דמי למאי דאקשינן בפ' ידיעות הטומאה שם טומאה אחת היא, דהתם בין נגע בקודש בין שנכנס במקדש בהעלמת טומאה ובידיעתה אין אתה צריך להודיעו אלא שהוא טמא הלכך לעולם העלמה אחת היא לגמרי, אבל הכא הואיל ושתי הוצאות הם בשני ענינים תרתי חשיבי, וכ"ש שיש להתחייב על הוצאת עני ועל הכנסת בעה"ב ולפטור על הוצאת בעה"ב ועל הכנסת עני שדרך האדם למשוך לעצמו והיא המלאכה החשובה אצלם, וזה הטעם נכון בתירוץ הקושיא. אבל לי ודאי נראה דלא צריכי תרי קראי להוצאה ופלוגתא דתנאי היא, ומאן דסבר תחומין דאורייתא מפיק לה מויכלא, ואל יצא איש ממקומו לתחומין בלבד הוא דאתא אל יצא כתיב ואל יצא קרינן, ומאן דסבר תחומין לאו דאורייתא מפיק לה מאל יצא קרי ביה אל יוציא, ויכלא לא משמע ליה דלא גמר העברה העברה מיהכ"כ אלא בחול קאי ומשום דשלימה מלאכה, א"נ לכ"ע מויכלא, ואל יצא אל יוציא ליכא דדריש הכי אלא ר' יונתן בלחוד הוא דקשיא ליה התם ודחייה רב אשי לגמרי לכ"ע, ולמ"ד תחומין לאו דאורייתא לאזהרת יוצאי המן אתא, ותדע דמחד קרא הוא דנפקא לן דהא ע"כ למ"ד תחומין דאורייתא ולא דריש אל יצא אל יוציא צריך אתה לומר ששתי הוצאות מויכלא, והפירוש שהזכרנו בזה למעלה מן התוספות פירוש משובש דחוק הוא, דכיון דמקרא ומסורת אל יצא ולתחומין אתא אל יוציא מנ"ל, ועוד דא"כ לא נפיק מלאו שניתן לאזהרת ב"ד לעולם.

ירושלמי א"ר יוסי עני ועשיר אחד הם ומנו אותם חכמים שתיים וכו'. פי' מפני שמשונה הוצאת זה מזה מפני שהעני מביא לרשות שהוא עומד ודרך הוצאה בכך, ובעה"ב מוציא מרה"י שהוא בו לרשות שאינו עומד שם. ראיתי לבעלי הקונדריסין שפירשו למה פתח תנא דמכילתין בהוצאה, משום דבעי למינקט סדרא מע"ש כדקתני לא יצא החייט במחטו סמוך לחשיכה, והדר מייתי סדורא דיומא במה מדליקין שהוא סמוך לכשתחשך, והדר במה טומנין את החמין שאפי' ספק חשיכה וספק אינה חשיכה שאין מדליקין את הנרות טומנין את החמין, והדר תני כללא דיומא גופיה, לפיכך שנה תחלה איסור ההוצאות כדי שיהא ראוי לגזור עליהן סמוך לחשיכה שמא ישכח ויצא, ואף על גב דקתני אין שורין את הדיו ואין נותנין אונין וכולה מתניתין דלא מקדים אבות דידיהו, מ"מ התחיל סדורו בהוצאה לומר הוצאה מלאכה היא וגזרו עליה סמוך לחשיכה, וכן גזרו בדיו ואונין וכולה מתני', ולהכי תנא הכא לא ישב אדם לפני הספר סמוך למנחה מפני שסמכו ענין לו לאל יצא החייט במחטו סמוך לחשיכה.

	תוספות	רמב"ן
מהות האיסור	העברת הרשות	משא- shlepping
מוקד האיסור	Change of the location of the Object	Action of the Person-Movement
יסוד המלאכה	Transportation	Shlepping
מלאכה גרוע	Why not rh"y to rh"y as well?	Why not be chayav for shlepping heavy objects within a rh"y?